

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

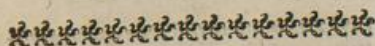
Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

DISQUISITIO II.

An, & quanta sit Summi Pontificis antecedenter ad Ecclesiam consensus infallibilitas in fidei dogmatibus decidendis ?

Huic questioni affinis est, quam Author de libertatibus Ecclesie Gallicane cit. lib. 7. cap. 17. in hunc modum proponit ; An iudicium Papae sit infallibile, quod ei consensus Ecclesie accedat, an vero ei accedat Ecclesie consensus, quod sit infallibile ?

S. I.

1. Quae Author ille toto libro proferebat, ed tendebant, ut ostenderetur, iudicium Papae in fidei questionibus esse certissimum, antequam accedat Ecclesiae consensus, imo ideo Ecclesiae consensus accedere, quia certissimum est. Etenim illa certitudo tribuitur Divinae promissioni Petro factae, aut orationi pro illo a Christo ad Patrem porrectae, aut alij simili rationi, quae indicat, Romanum Pontificem, sicut in pascendi totius gregis Christi, ac regendae universae illius Ecclesiae officio, ita & salubris fidei ac morum pastus ab erroris veneno discernendi, & fratrum adversus haereses status, per doctrinam a Patre caelesti revelatam, confirmatorum privilegio successisse, Illustrissimi equidem Antulices Gallicani aliquid, & quidem eximium Summo Pontifici concedere voluerunt magnificis illis quartae propositionis verbis: in fidei quodque questionibus praecipuas Summi Pontificis esse partes, ejusque decreta ad omnes, & singulas Ecclesias pertinere. Hinc ad minimum colligendum videtur, omnes & singulas Ecclesias iudicio Papae in causis fidei stare debere, donec reformetur a Concilio Universali, etiamsi nondum Ecclesiae universae consensus accesserit. Equidem hoc pacto schismati occurratur, si modò fideliter servetur ab omnibus & singulis Ecclesijs. Verum (quae est hominum conditio, ac propriae sententiae studium) difficile est, ut conquireantur partes, quamdiu iudicium prolatum errori obnoxium putabunt; itaque cum difficillima sit Concilij Generalis congregatio, perpetuis dissidijs turbabitur Ecclesia. Cum autem innumera extent exempla haerelium absque autoritate Conciliorum Generalium solo Romanorum Pontificum iudicio extingarum, quod signum est, illud tanquam infallibile fuisse susceptum; quorum hodie praemissa commendatione obex apponitur, ne illi, utpote reformabili, intentus praestet assensus?

2. Nescio, an aliquod habitum fuerit Concilium Generale a primo Nicæno ad Tridentinum, quod absolute necessarium a Catholicis iudicaretur ad detegendam fidei veritatem. Neque enim ante Concilium Nicænum dubitabant Catholici; an Filius esset consubstantialis Patri; neque ante Constan-

tinopolitanum; an Spiritus sanctus esset consubstantialis Patri & Filio, & sic de ceteris Concilij, quae omnia necessaria fuerunt, non quod dubium esset inter Catholicos circa fidem, sed quod frangenda esset haereticorum pertinacia, & inquirendae viæ ad sistendum haerelium progressum, & promovendam fidei publicationem. Itaque Conciliorum congregatio nullum arguit erroris periculum in iudicij Papae, quae forte praecesserant: contra vero infallibilem eis certitudinem inesse, ostendit praestitum ab Ecclesia universa consensus in damnatione infinitarum propemodum haerelium absque convocacione Concilij Generalis, ut mox dicebam.

3. Certè si Papae iudicium ante Ecclesiae universae assensum non est irreformabile, nescio, quae sint praecipuae illae Summi Pontificis partes, & ejus decretorum vis in omnes & singulas Ecclesias. Nam & cujuslibet, non solum Episcopi, vel Doctoris, sed etiam fidelis iudicium est irreformabile, accedente consensu Ecclesiae. Cum enim Ecclesia sit columna & firmamentum veritatis, errori fidei contrario consentire non potest. Ne igitur inanis sit autoritas B. Petro collata, cum in praemium suae fidei constitutus est Ecclesiae fundamentum: ne confirmandis fratribus inutilis fuerit Christi pro ejus fide indeficiente oratio; ne illius curae commissum sit Christi ovile absque certa discretionem pascorum, quae oves impinguatura, aut infectura sint; neve transeunte ad ejus successores officio, non transisse quoque autoritatem dicamus, ut in fidei quæstionibus praecipuas Summi Pontificis esse partes asserere liceat; ejusque decreta ab omnibus & singulis Ecclesijs tunc recipi possint; neve deceptis universis & singulis Ecclesijs, Ecclesia universa (quod fieri nequit) decepta inveniatur, affirmandum videtur, Ecclesiam iudicio Summi Pontificis ideo consentire, quia est infallibile, & illa non nisi certa veritati assentire potest; non illud iudicium esse infallibile, quia Ecclesia ei consentit. Prius enim est, rem esse certam, quam Ecclesiam ei consentire. Summus Pontifex est omnium fidelium Doctor, atque adeo suscipienda est ejus doctrina, quia certa est; non autem solum certa est, quia suscipitur. Ille quidem Ecclesiae consensus signum est certitudinis iudicij, quia, ut diximus, Ecclesia errori consentire non potest. At non est certitudo iudicij, sed illam potius supponit.

4. Hanc esse mentem Ecclesiae, quae in toto hoc libro adduximus, suadent argumenta. Sed praecipue, quod ex universae historiae Ecclesiasticae serie constet, Ecclesias omnes, omnique tempore ad Romanam recurrisse in dubijs circa fidem, & ejus responsa tanquam oracula suscepisse, idque speciatim de Gallicana testatur S. Leo Epist. 89. jam citata. Nobiscum itaque vestra fraternitas recognoscit, Apostolicam Sedem pro sui reverentia a vestra etiam provincia sacerdotibus innumeris relationibus esse consultam. Et regula est ab universa Ecclesia recepta, causas fidei ad sanctam Sedem esse

X x x x

esse

esse referendas; hanc tradidit S. Innocentius 1. epist. 25. seu rescripto ad Milevitanum Concilium: *Quoties fidei ratio ventilatur, arbitrator, omnes Fratres, & Coepiscopus non nisi ad Petrum, id est, sui nominis & honoris Authorem referre debere: renovarunt plurimi alij Pontifices, & executi sunt Antislites, praesertim, ut diximus, Gallicani. Absurdum autem esset dicere, consultum fuisse Romanum Pontificem tanquam Jurisperitum, aut Doctorem aliquem privatum, cujus sententiae stare, vel ulteriori examini subijcere, liberum esset consulentibus. Econtra in omnibus ferè hujusmodi consultationibus fit expressa mentio permanentis in Ecclesia Romana, & in ejus Pontifice indeficientis fidei Petri. Postulabatur, ut pro ambiguitate tollendâ confessio Episcoporum auctoritate Sedis Apostolicæ firmaretur; quod docet exemplum S. Casarii Arelatensis: inter epistolas Bonifacii II. epist. 2.*

S. In tota historia Ecclesiastica paucissimi reperiuntur Catholici, qui solenni Papæ judicio circa fidem resisterint, eosque omnes in errore versatos, eventus comprobavit, quod adhuc signum est, illud certissimum esse, antequam accedat Ecclesiae consensus; nec nisi ad convincendam hæreticorum obstinationem res iterum in Concilijs tractatas fuisse, annuentibus ipsismet Pontificibus. Unde B. Augustinus, qui ut B. Cyprianum excuset, Concilium plenarium, sive generale alicubi videtur exigere, ad statuendum indubitatum dogma in alijs locis sufficere judicium Romani Pontificis affirmat. Ita *serm. 2. de verbis Apost. causam finitam esse post Romanorum Pontificum rescripta, licet nondum finitus esset error, declaravit. Verba jam alibi retulimus. Et caput 50. lib. retractionum sic inchoat: Posteaquam Pelagiana hæresis cum suis Authoribus ab Episcopis Ecclesiae Romanae, prius Innocentio, deinde Zozimo cooperantibus Conciliorum Africanorum litteris, convicta atque damnata est, scripsi duos libros adversus eos, unum de gratia Christi, alterum de peccato originali. Illa autem convictio non potest intelligi de convictione argumentorum vi factâ, aut de illius hæresis extirpatione, (alioquin enim non fuisset opus, ut D. Augustinus duos illos libros postea scriberet, nec tamdiu persistisset error) sed de judicio irreformabili. Neque auctoritate illâ prædictum erat judicium ex eo, quod accessisset Ecclesiae consensus; tantum enim Conciliorum Africanorum fit mentio, quæ Ecclesiam universam repræsentare nequaquam potuerant, quam ob rem sanctus Doctor epist. 157. quæ est ad Optatum, damnationem prædictorum hæreticorum per totum orbem tribuit auctoritati eorundem Pontificum, Concilij autem Episcopalis (Africanis scilicet) solam vigilantiam, cujus (hæresis) vel Authores, vel certè acerrimi, notissimique suasores, cum Pelagius & Celestius extitissent, Conciliorum Episcopalis vigilantia in adiutorio Salvatoris, qui suam tuetur Ecclesiam, etiam à duobus venerabilibus Antislitibus Apostolicæ Sedis, Papâ Innocentio, &*

Papâ Zozimo, nisi correcti etiam egerint penitentiam, toto Christiano orbe damnati sunt.

Animadvertite hic, prolatâ Romanorum Præsulum solenni sententiâ, damnationem in toto orbe factam censeri, nondum enim Ecclesiae universæ consensus accesserat, cum nondum constaret; an Episcopi encyclicas Summorum Pontificum litteras acceptissent. Addit enim Augustinus: De quibus exempla recentium litterarum, sive quæ specialiter ad Afros, sive quæ universaliter ad omnes Episcopos de memorata Sede manarunt, ne fortè ad vestram sanctitatem nondum pervenerint, vobis curavimus mitti ab eis fratribus, quibus & has litteras, ut tuæ venerationi dirigerent, dedimus.

Dum igitur S. Augustinus B. Cyprianum excusat S. Stephano Papâ circa Baptisma ab hæreticis collati validitatem resisterent; eò quod causa nondum fuisset à plenario Concilio definita, supponit, judicium illud non fuisse solemnem definitionem, quæ non nisi post examinatam, & agitatam cum eâ, quæ par est, diligentia causam profertur; sine qua diligentia vel à Concilij etiam Oecumenicis quæstiones ejusmodi definiti posse, negat idem S. Augustinus de Baptismo contra Donatistas lib. 2. cap. 4. *Quomodo enim, inquit, potest ista res tantis altercationibus nebulis involuta, ad plenarium Concilium luculentam illustrationem, confirmationemque perducere, nisi primò distinctis per orbis terrarum regiones, multis hinc dispartitis & coactionibus Episcoporum pertractatam inspicatur? Apertius inmediate in capite præcedenti dixerat; ipsa plenaria (Concilia) sæpe prius præterioribus emendari, cum aliquo experimento verum aperitur, quod clausum erat, & cognoscitur, quod latebat. Itaque non censebat irreformabilia Conciliorum judicium, nisi debitam adhibuissent ad detegendam occultam, & latentem veritatem, diligentiam, quo etiam sentia accipiendus esset, sicuti videretur innotere, judicium Summi Pontificis non esse irreformabile; ut scilicet intelligeretur de casu, in quo non præcessisset examen necessarium ad solemnem edendam definitionem. Quamquam non videtur Deus permissurus, ut vel Concilium Generale legitimum, vel Summus Pontifex quidquam solemniter definiat, nisi præviâ discussione necessariâ ad omnimodam certitudinem. Alioquin enim liceret, semper de illorum definitionibus dubitare, etiam si nulla vis aperta intercessisset ad eas extorquendas. Quomodo enim privati Christiani scire possent, quo, quâstione opus fuisset examine, ac utrum decisionem antecessisset?*

Atque ita sensisse S. Augustinum, credendum est, nisi dicas, quod non est verisimile, ipsum solius Universalis, non autem vel Concilij Generalis, vel Summi Pontificis judicium irreformabile putasse: quam doctrinam tradidit Panormitanus, inter Catholicos solus quem sciam.

Non recolo modò alium ex ijs, quos Ecclesia venerat ut Sanctos, præter Cyprianum tunc temporis errantem, Summi Pontificis judicio circa fidei quæstionem repugnasse.

se. Imò dum alius quis circa principalia disciplinae capita à Romano Pontifice dissen-

10. Non tamen usque ad Ecclesiae consensum in Concilio Nicæno, ac in alijs praestitum suspen-

11. Sed ut redeamus ad quaestiones fidei, haereticis, & schismaticis via panditur in tanta congregandarum hodie Synodorum Generalium difficultate, & tam modica inter diversarum, vel etiam inimicarum ditio-

num, & nationum Praefules communione, nisi iudicium Romani Pontificis tanquam certissimum suscipiendam sit. Quam obrem consultus est, modernorum Antistitum Gallicanorum declarationem postponere sententiae aliorum multo plurium, qui non ita pridem, & consulendam sanctam Sedem in quaestionibus fidei, & ejus decretis internum animae obsequium debent, etiam antequam Ecclesiae universae consensus accesserit, tam aperte declaraverant, ut eorum mens nullis argutiarum nebulis possit obscurari. Sic enim legimus in literis octuaginta quinque Episcoporum Galliae ad Innocentium X. anno 1653. scriptis. Majores causas ad Sedem Apostolicam referri, solemniter Ecclesiae mos est quem fides Petri nunquam deficiens perpetuo retineri pro jure suo postulat. Equissima huic legi obsequentes, &c. vides hic, jus esse Romani Pontificis in fide Petri nunquam deficiente fundatum, ut majores causa ad eum referantur. Audi jam; quanta sit ejus decretorum vis & efficacia; Experta est nuper Beatitudo vestra, quantum Apostolicae Sedis in gemini capitis errore praesigando valuerit auctoritas. Continuo sedata est tempestas, atque ad Christi vocem venti, & mare obdormierunt. Non esse autem necessarium reliquorum Episcoporum consensum, ut illis decretis Christiani omnes, ipsius quoque mentis obsequium praestare teneantur, docent aliae litterae à 30. ex ijs Episcopis, reliquis absentibus, scriptae eidem Pontifici 19. Julij eodem anno; Non solum ex Christi Domini sollicitatione Petro facta, sed etiam ex actis priorum Pontificum, & ex anathematismis adversus Appollinarium, & Macedonium, nondum ab ulla Synodo Oecumenica damnatos, à Damaso paulo ante factis. Iudicia pro sancienda regula fidei à Summis Pontificibus lat. super Episcoporum consecratione (sive suam in actis relationis sententiam ponant, sive omittant, pro ut illis cellibuerit) Divinae aequè, ac summæ per universam Ecclesiam auctoritate nisi: cui Christiani omnes ex officio ipsius quoque mentis obsequium praestare teneantur. Et nos quoque sententiam, ac fidei imbuti, &c. Licet autem hic Episcoporum sententiae mentio fiat, tamen praeterquam, quod eam exprimi, non esse necessarium, declaratur, de Episcopis tantum consultibus est sermo, quorum nomine non intelligitur Ecclesia; quippe cum vel singulares, vel alicujus provinciae, aut regni, non totius urbis Antistes simul sanctam Sedem consultant. Unde circa finem epistolae addunt Praefules Gallicani: Porro nos Innocentio X. cuius ore Petrus loquutus est, ut Leoni I. acclamabat quarta Synodus, hanc Divinam Lauream gratulari, sacros inter Ecclesiae sacros, quod olim de Synodi Oecumenicis fieri solitum; constitutionem istam ab eo editam libentes ex animo reponemus.

Eadem fuit antiquorum Gallorum sententia, ut jam probavimus, & adhuc probari posset. Epistola sex Episcoporum ad Innocentium II. anno 1140. scripta inter S. Bernardi epistolae 370. sic incipit: Nulli dubium est, quod ea, quae Apostolica firmantur auctoritate, rata semper existunt, nec alienius possunt deinceps mutari cavillatione, vel injuria depravari. Ea- X x x x 3 propter

12.

inquit. II. ... de ...

propter ad vestram Apostolicam Sedem, Beatissime Pater, referre dignum censuimus quedam, que nuper in nostra contigit tractari presentia. Que quoniam & nobis, & multis Religiosis, & sapientibus viris rationabiliter acta visa sunt, vestre serenitatis expectant comprobari iudicio, simul & auctoritate perpetuo roborari.

43. Potho Presbyter Prumiensis de statu domus Dei lib. 3. Hoc namque privilegium, inquit, B. Petro Apostolorum Principi caelesti decreto principaliter traditum atque firmatum, sancti Patres cum magna veneratione suscipientes, atque sanctam Romanam Ecclesiam servantes; tam in Generalibus Concilijs, quam & in ceteris scripturis, & gestis suis, universalem Matrem appellaverunt, & sicut ejus documenta in confirmatione fidei, & eruditione sacrae Religionis, ita ejus etiam iudicia suscepimus in hoc consentientes, & quasi uno spiritu, & unâ voce concordantes, omnes majores res, & præcipua negotia, nec non omnium Ecclesiarum iudicia ad eam quasi ad Matrem & Caput debere referri, ab ea nunquam appellari, iudicia ejus à nemine retractari, aut refoeli debere, vel posse.

44. Præverat illi ejusdem Monasterij Abbas Regino, qui longè antea scripserat in Chron. ad annum 877. quod jam supra retulimus; scilicet stultitia quidem elogio denotandi, qui illam Petri Sedem aliquo pravo dogmate fallere posse, arbitrati sunt, que nec se seseclit, nec ab aliqua hæresi falli potuit.

S. II.

Referuntur ac expendantur fundamenta Adversariorum cum responsionibus, & conclusione super ijs reflexivâ.

ARGUMENTUM I. Adversariorum.

Petitum ex necessitate Conciliorum Oecumenicorum ad consummatam in rebus fidei decidendis infallibilitatem obtinendam.

15. SI namque solus Pontifex obtineret hanc infallibilitatis prærogativam, ita ut absque ullo erroris periculo posset fidei controversias ultimâ definire, Concilia sanè Oecumenica vel inutilia forent, vel saltem non necessaria ad dirimendas circa fidem controversias, cujus tamen contrarium exhibet praxis sanctæ Ecclesiæ, secundum quam ipsimet etiam Pontifices, nec non Imperatores, unâ cum totius Christiani orbis Episcopis, noscuntur nullis pepercisse seu laboribus, seu impensis, ut in eum finem celebrarentur Concilia Oecumenica.

Responsio.

16. Auctor de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ cit. lib. 7. cap. 14. à n. 2. respondet, distinguendo imprimis inter utilitatem Conciliorum Oecumenicorum, & eorundem necessitatem ex ipsa natura rei, de qua agitur, vel ex conditione hominum, de quibus tractatur, resultantem. Neque verò in dubium vocari potest, Conciliorum præsertim Oecume-

nicorum utilitatem esse permaximam, neque ambigere licet, esse necessariam ad frangendam hæreticorum pertinaciam; sed utrum ad iudicij omnimodam & consummatam in rebus fidei certitudinem ipsi opus merito hic pensanda occurrat quaestio. Auctore expensa.

Inprimis igitur, cum Summus Pontifex in rebus fidei decernendis teneatur eam impendere curam, & sollicitudinem, quam requirit negotij gravitas, & patitur rerum status, non Scripturas duntaxat, sed traditiones scrutando, nulla profectò est convenientior assignancia veritatis ratio, quam si totius orbis Christiani Episcoporum sententia requiratur, ac singularum Ecclesiarum traditiones, & singulorum Pastorum sententiæ inter se conferantur. Itaque quantum commode fieri potest, non est prætermittenda ea invelligandæ veritatis via, quæ utinam semper præsto esset. Illam suo exemplo primus Pontifex Petrus præmonstravit.

Etenim quavis B. Petrus, cum loco proditoris Iudæ substituendus esset alius, qui Apostolico fungeretur officio, potuisset cum eligere; tamen præ humilitate ac prudentiâ non solum alios Apostolos, sed etiam reliquos fideles congregatos, electionis participes effecit; ut observat S. Ioannes Chrysostomus hom. 3. in act. Apost. ubi post hæc verba: Viri fratres, oportet eligere vobis; addit: Multitudini permittit iudicium, simul eos, qui eligebantur, reddens reverendos, & seipsum liberum ab invidia, similitateque, qua poterat à ceteris oboriri. Nam & semper ingentia gignit mala. Et infra: An non licebat ei eligere? licet, & quidem maxime. Verum id non facit, ne cui dederetur gratificari... Ceterum sententiam ipse protulit, sed hanc quoque declarans, suam non esse, sed è supernis profectam, juxta Prophetiam, Itaque recitator sui, non præceptor.

Natura pares nos gignit; peccatum ad ambiendum præ alijs, & in alijs, in Principatum impellit: ut etiam inter Apostolos fuerit contentio, quis eorum videretur esse major, quod dissidium noluit Christus componere, assignato unicuique suo ordine, sed potius præscriptâ humilitatis formâ, ut quisque alteri se supponere contenderet. Qui major est in vobis, fiat sicut minor, & qui præfessus est, sicut ministrator Lucæ 22. v. 26. Quam ob rem excepto Petro, quem alijs præposuit, nullum inter eos potestatis discrimen constituit. Itaque ut levius sit subjectionis ac obedientiæ jugum, communi concordia, ac regiminis suavitati expedit, ut rectores, quæ propriâ autoritate efficere possent, communi subditorum consilio exequantur. Nihil mirum, si in Christi familia, in qua pax summa & humilitas tantò profundior, quantò quis altiori eminet dignitate, vigere debent, Romanus Pontifex cum fratribus suis communi sententiâ, quoties, & quantum commode potest, graviora Ecclesiæ negotia gerere studeat, etiam si solus posset.

Præterea, qui ad Concilia accedunt, vel fideles sunt, vel hæretici: si fideles, inlustrantur non tantum de veritate, quæ forte ipsi